

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ЗАГАЛЬНА ВЕТЕРИНАРНА ПАТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Спеціальність – ветеринарна медицина

Рік навчання 1, семестр 2,

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова викладання українська

Лектори курсу

Мазуркевич Анатолій
Йосипович, д. вет. н.,
професор

Борисевич Борис
Володимирович, д. вет. н.,
професор

Контактна інформація лекторів (e-mail)

Кафедра хірургії і
патофізіології ім. акад.
І.О.Поваженка
корпус 12, к. 219,
тел.: 0505023753
e-mail

a.mazurkevich@nubip.edu.ua

Кафедра анатомії, гістології
і патоморфології тварин
ім. акад. В. Г. Касьяненка
корпус 12, к. 320
тел.: 0984111846
e-mail bbv60@ukr.net

Сторінка курсу в eLearn:

<https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=331>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Загальна ветеринарна патологія» є пізнання глибинних патофізіологічних та патоморфологічних механізмів розвитку патологічних процесів в організмі тварин за різних видів патологічних процесів, а також методів виявлення їх проявів на різних рівнях від субклітинного до рівня цілісного організму.

Предметом вивчення дисципліни є хвороба (розділ «Нозологія») та патологічні явища, які її супроводжують (розділ «Типові патологічні процеси») – патологічна реакція, патологічний процес та патологічний стан, а також патологія окремих органів і систем (розділи «Клінічна патофізіологія органів і систем» та «Патологічна анатомія»).

Навчальна дисципліна «Загальна ветеринарна патологія» орієнтована на оволодіння здобувачами сутності та механізмів виникнення, перебігу і завершення патологічних явищ в цілісному організмі, його впливу на організм, характеру захисно-компенсаторних реакцій, які розвиваються у відповідь на ушкодження і зумовлюють нейтралізацію та видалення шкочинного фактора із організму, відновлення зміненої структури і функції хворого організму. Володіння категоріями загальної патології дає можливість здобувачу науково обґрунтовано окреслювати дослідницьке поле власного наукового дослідження у

відповідності до сучасних вимог, формувати методологію власного наукового дослідження, а також давати власну оцінку явищам і подіям наукового життя. Вагому роль відіграє загальна патологія як філософія ветеринарної науки у формуванні комунікативних навичок та творчих здібностей у організації і проведенні експериментів та узагальненні отриманих наукових результатів.

Оскільки курс передбачений для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня різних спеціалізацій, в кожній з яких по-різному використовуються різні кількісні та якісні методи оцінки результатів досліджень, основна увага в навчальному курсі зосереджена на типових порушеннях структури і функції ушкоджених (патологічно змінених) органів та систем організму тварин. В процесі вивчення різних патологічних явищ програмою досліджень передбачено проведення експеримента –лабораторного, клінічного, виробничого тощо. Для здобувачів пропонується зосередити увагу на підготовку до якісного проведення експерименту та оцінки і обробки отриманих результатів. Особливу увагу здобувачів звертають на оволодіння поглибленими знаннями сутності та механізмів виникнення, перебігу, морфологічних ознак і завершення патологічних явищ в цілісному організмі, його впливу на організм, характеру захисно-компенсаторних реакцій, які розвиваються у відповідь на ушкодження і зумовлюють нейтралізацію та видалення шкочинного фактора із організму, відновлення зміненої структури і функції хворого організму.

Отримані теоретичні і практичні знання сприяють оволодіння здобувачем знанням наступних явищ, законів і категорій:

- діалектичного взаємовідношення причини та патогенезу в патології;
- законів та закономірностей виникнення, розвитку та завершення патологічного процесу;
- механізмів розвитку захисно-компенсаторних реакції за хвороби;
- характеру та видів реактивності організму в патології;
- особливостей прижиттєвих та посмертних структурних змін внаслідок хвороби для встановлення патологоанатомічного висновку про причину загибелі тварини;
- основних проявів хворобливих змін в організмі функціонального та структурного характеру, за якими встановлюється діагноз, визначається прогноз та стратегія лікування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач набуває компетентності з наступних питань:

- правила поводження із піддослідними тваринами в експериментах;
- методи лабораторних, фізіологічних, патофізіологічних і патоморфологічних досліджень для виявлення відповідних змін в організмі, викликаних шкодо чинним фактором;
- методи аналізу та узагальнення результатів експериментальних досліджень в клінічних та наукових дослідженнях;
- характер морфологічних прижиттєвих та посмертних змін в організмі тварин внаслідок хвороби, а також умінню:
- обирати і ставити патофізіологічний експеримент, моделювати відповідний патологічний процес, реакцію чи стан залежно від завдання, поставленого перед здобувачем;
- визначати наявність в організмі патологічного процесу (реакції) та його характер;
- вести протоколи дослідження (фізіологічного, патофізіологічного, патоморфологічного тощо);
- проводити збір та обробку показників клінічних, лабораторних (біохімічних, морфологічних, імунологічних, гістологічних, цитологічних) досліджень;
- аналізувати результати власних досліджень та робити висновки;
- використовувати на практиці (в дослідженнях) отримані знання для оцінки характеру морфофункціональних змін в організмі з метою здійснення науково

- обґрунтованої діагностики і прогнозування хвороби та відновлення структури і функції патологічно змінених тканин (органів, систем) організму;
- користуватися інформаційними та іншими джерелами, аналізувати результати досліджень, опубліковані в науковій літературі.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабора- торні)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1. Основні поняття і концепції загальної ветеринарної патології та їх роль в наукових дослідженнях	2/2	Знати визначення основних патологічних явищ, що супроводжують хворобу, їх сутність, і прояви, роль у патогенезі хвороби, значення для діагностики та прогнозування хвороби; знання діалектичного взаємовідношення причини та патогенезу в патології, законів та закономірностей виникнення, розвитку та завершення патологічного процесу, компенсаторних реакції за хвороби. Знати методологію патофізіологічного дослідження особливостей функціональних і структурних змін, типових для кожної хвороби для оцінки стану здоров'я хворої тварини з метою уникнення деонтологічних помилок у прогнозуванні наслідків хвороби.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим обговоренням або написання тез доповідей чи авторського твору з подальшою його презентацією. Тест.	4/2
2. Експериментальне моделювання патологічних процесів і станів в наукових дослідженнях	2/2	Знати види та можливості експериментів для вивчення відповідних змін в організмі тварини та їх типових проявів з метою встановлення закономірностей розвитку адаптаційно-компенсаторних реакцій у відповідь на ушкоджуючий вплив фізичних, хімічних чи біологічних факторів, зовнішнього чи внутрішнього походження. Знати вимоги до утримання і використання тварин в експериментах з науковою та навчальною метою з дотриманням етичних норм. Вміти організовувати експеримент з використанням тварин, необхідний для вирішення наукової задачі за темою дисертаційної роботи, а також методи отримання, статистичної обробки та аналізу показників, визначати їх наукове значення.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим обговоренням; або написання тез доповіді чи авторського виступу з його презентацією. Тест.	4/3
3. Патофізіологія клітини. Апоптоз. Стовбурові клітини в регенерації.	4/4	Знати основні закономірності народження, функціонування та фізіологічного відмирання (апоптозу) клітин як важливої	Опрацювання визначених темою питань з подальшим	4/3

		умови забезпечення клітинного гомеостазу тканин впродовж індивідуального життя організму; специфічні і неспецифічні прояви ушкодження клітини, їх наслідки для тканини, для цілісного організму. Призначення стовбурових клітин у забезпеченні специфічної функції органів і систем цілісного організму, у відновленні ушкоджених тканин та органів. Стовбурові клітини – інструмент для відновлення клітинного складу ушкоджених тканин. Регенерація – основний процес у відновленні клітинного складу організму в фізіологічних умовах і за патології.	професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	
4. Реактивність організму та її роль в патології	2/2	Знати основні етапи становлення реактивності організму в процесі еволюційного розвитку; види реактивності; патологія імунологічної реактивності (алергія, анафілаксія); роль реактивності в патології; органи імуногенезу, їх роль у забезпеченні антигенної стабільності організму; використання імунних реакцій в діагностиці хвороб. Вміти визначати цитотоксичність лімфоцитів для оцінки рівня імунної відповіді організму на трансплантовані тканини, клітинний матеріал.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим обговоренням, вирішення логічних задач, або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	2/2
5. Клінічна патофізіологія органів і систем	2/2	Знати основні види патології органів і систем, їх патогенетичну класифікацію, механізми формування основних проявів та показників недостатності, вплив на діяльність цілісного організму та на інші органи і системи; вміти визначати механізми впливу порушеної функції (і структури) окремого органа (системи) на стан цілісного організму, оцінювати роль нейрогуморальної регуляції у формуванні захисно-приспосувальних реакцій в умовах недостатності того чи іншого органа (системи).	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням, вирішення логічних задач, або написання авторського епікризу на задану тему та презентацією основних положень. Тест.	6/5
Всього по патофізіології				20
Реферат (самостійна робота)				15
Навчальна робота				35
Патологічна анатомія				
1. Смерть і посмертні зміни	2/2	Знати види смерті, їх ознаки, механізми настання смерті, посмертні зміни та особливості їх морфологічного прояву в тварин; вміти визначати настання смерті в тварин, її причини, диференціювати посмертні зміни	Опрацювання визначених темою питань з подальшим обговоренням, вирішення логічних задач,	1/3

		від прижиттєвих патологічних процесів.	або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	
2. Запалення	2/2	Знати класифікацію запалень, механізми їх розвитку, морфологічний прояв; вміти встановлювати характер запальної реакції в різних органах і тканинах тварин за результатами патологоанатомічного розтину і гістологічних досліджень.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим обговоренням, вирішення логічних задач, або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	1/3
3. Розлади кровообігу	2/2	Знати види розладів кровообігу, їх класифікацію, механізми розвитку, морфологічний прояв; вміти встановлювати різні розлади кровообігу в різних органах і тканинах тварин за результатами патологоанатомічного розтину і гістологічних досліджень.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим обговоренням, вирішення логічних задач, або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	1/3
4. Компенсаторно-приспосувні і відновлювальні процеси	2/2	Знати види компенсаторно-приспосувних і відновлювальних процесів, їх класифікацію, механізми розвитку, морфологічний прояв; вміти встановлювати різні компенсаторно-приспосувні та відновлювальні процеси в різних органах і тканинах тварин за результатами патологоанатомічного розтину і гістологічних досліджень.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим обговоренням, вирішення логічних задач, або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	1/3
5. Пухлинни	2/2	Знати причини й механізми виникнення пухлин, їх класифікацію, номенклатуру, загальні особливості пухлинного росту; вміти встановлювати різні типи пухлин у різних органах і тканинах тварин за результатами біопсії, патологоанатомічного розтину та гістологічних і цитологічних досліджень.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим обговоренням, вирішення логічних задач, або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією. Тест.	1/3
Всього патанатомія				20
Реферат (самостійна робота)				15
Навчальна робота				35

Разом по навчальній дисципліні	40
Реферат (самостійна робота)	30
Навчальна робота	70
Екзамен	30
Всього за 1 семестр	100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Дедлайни визначені в ЕНК. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, стажування або відрядження).
Політика оцінювання самостійної роботи	Самостійна робота у формі підготовки презентації, написання реферату на задану тему є обов'язковою складовою навчальної роботи. Здобувачам надається право самостійно обирати теми рефератів, які мають відношення до теми дисертаційного дослідження здобувача, попередньо узгодивши їх з лектором, або ж обирати одну з пропонованих ним тем. Реферати здають лектору за 20 днів до здачі заліка. У випадку невиконання завдання без поважних причин здобувач отримує оцінку за навчальну роботу нижчу на 30 балів і може бути недопущений до здачі заліка.
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час самостійних робіт, тестування не допускаються. У разі виявлення у рефератах плагіату, робота повертається аспіранту для доопрацювання.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим, бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження) навчання може відбуватись індивідуально в дистанційній формі за погодженням із деканом факультету.
Оцінювання	Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної (знання) та практичної підготовки (уміння) складової у рівному співвідношенні. Біжучий контроль знань відбувається проводиться після проходження кожної теми у формі тестування, заслуховування доповідей з презентацією. Підсумкова атестація – максимум 30 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків		За шкалою ECTS
	Екзаменів	Заліків	
90-100	Відмінно	зараховано	A
74-89	Добре		B
60-73	Задовільно		C (D, E)
0-59	Незадовільно	не зараховано	FX (F)